

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
ข้อมูล ณ วันที่ ๔ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

นายเกรียงศักดิ์ น้อยสี
(เกษตรกรต้นแบบ)

๑. ชื่อ-สกุล นายเกรียงศักดิ์ น้อยสี

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๑๒๘/๒ ม.๒ ต.นาเมืองเพชร อ.สิเกา จ.ตรัง

โทรศัพท์ ๐๙๕-๔๒๕๙๗๑๘ Facebook เกรียงศักดิ์ น้อยสี Line ๐๙๕๔๒๕๙๗๑๘

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๔ ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

สถาบันการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการสยาม จังหวัดตรัง
คณะ/สาขาวิชา ไฟฟ้า

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ปาล์มน้ำมัน และทุเรียน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงปาล์มน้ำมันซึ่งเป็นพืชหลักของศูนย์ฯ ใช้สำหรับศึกษาดูงานให้เกษตรกรที่สนใจและ
เป็นแปลงเรียนรู้ในงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ ปี ๒๕๖๓

๒.๒ แปลงไม้ผล มีการปลูกผสมผสานโดยมีพืชหลักคือทุเรียน พันธุ์หมอนทอง จำนวน ๑๕๐ ต้น
อายุ ๓ ปี และทุเรียนพันธุ์อื่น ๆ อีกหลายสายพันธุ์ ซึ่งปลูกแซมด้วยจำปาตะ ขนุน กลั้ว มะละกอ เป็นต้น
มีการใช้ระบบน้ำอัจฉริยะเข้ามาปรับใช้ในแปลง โดยเกษตรกรผู้สนใจสามารถเข้ามาศึกษาดูงานได้ ตั้งแต่

การวางท่อและการติดตั้งระบบน้ำ และนอกจากนี้ในแปลงทุเรียนเน้นการใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มาในการควบคุมโรคซึ่งได้ผลดี

๒.๓ แปลงสมุนไพรรู ซึ่งทางศูนย์ฯ ได้รับสนับสนุนงบประมาณภายใต้โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เพื่อจัดทำเป็นฐานพืชสมุนไพรไว้บริการเกษตรกรหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจ

แปลงเรียนรู้ปาล์มน้ำมัน

แปลงเรียนรู้ไม้ผล

แปลงเรียนรู้สมุนไพร

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๒ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ (ทุเรียน)

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ อาชีพเสริมรายได้ด้านปศุสัตว์ (โคเนื้อ)

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ อาชีพเสริมรายได้ด้านประมง

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ อาชีพเสริมรายได้ด้านแมลงเศรษฐกิจ (การเลี้ยงผึ้ง)

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๘ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตในสวนปาล์มน้ำมัน
- ๒) การจัดการสวนทุเรียนอย่างมีคุณภาพ
- ๓) การจัดทำมาตรฐานการผลิต GAP

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) เกษตรผสมผสาน
- ๒) การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การบริหารจัดการน้ำ
- ๒) อาชีพเสริมเพิ่มรายได้
- ๓) ระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร : การจัดการสวนทุเรียนอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๑) เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการดูแลสวนทุเรียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- ๒) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตทุเรียนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- ๓) เพื่อให้เกษตรกรสามารถป้องกันและจัดการโรคพืช โดยเฉพาะโรครากเน่าโคนเน่าด้วยชีวภัณฑ์
- ๔) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้น้ำ
- ๕) เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่มาตรฐาน GAP

เนื้อหา ได้แก่

- ๑) เทคนิคการจัดการสวนทุเรียนตามระยะการเจริญเติบโต
- ๒) การบำรุงต้นทุเรียนในช่วงออกดอก ติดผล และก่อนเก็บเกี่ยว
- ๓) การป้องกันและควบคุมเชื้อราโดยใช้ชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา
- ๔) การจัดการดิน ปุ๋ย และน้ำให้เหมาะสมกับทุเรียน
- ๕) การใช้ระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบเคลื่อนที่ในแปลงไม้ผล
- ๖) การใช้เห็ดเรืองแสงสิรินรีซีมิในการควบคุมโรครากเน่าและโคนเน่าในทุเรียน
- ๗) แนวทางการผลิตเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน GAP

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่

- ๑) เรียนรู้ในแปลงทุเรียนจริงของเกษตรกรต้นแบบ
- ๒) การสาธิตการใช้ชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา และเห็ดเรืองแสงสิรินรีซีมิ
- ๓) ลงมือปฏิบัติ เช่น ผสมชีวภัณฑ์ วางระบบน้ำ ใช้เห็ดเรืองแสง ฯ กับต้นทุเรียนจริง
- ๔) บรรยายควบคู่กับการใช้สื่อวิดีโอ แผ่นพับ และกรณีตัวอย่าง
- ๕) มีการติดตามผลหลังอบรม โดยเก็บข้อมูลผ่านแบบประเมินและการเยี่ยมแปลง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายเกรียงศักดิ์ น้อยสี ในฐานะเกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการระดับจังหวัด ผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยการเข้าร่วมประชุมตามที่สำนักงานเกษตรจังหวัดเชิญเข้าร่วมเป็นตัวแทนของอำเภอสีเกาในตำแหน่งประธาน ศพก.อำเภอสีเกา ในการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด เพื่อเสนอความคิดเห็น ข้อมูลจากแปลงจริง และปัญหาที่พบในพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการรายศูนย์ฯ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ โดยเฉพาะการผลิตปาล์มน้ำมันและไม้ผลอย่างทุเรียน ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของอำเภอ

กระบวนการจัดทำแผนราย ศพก. ดำเนินการภายใต้แนวทางการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ๑) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอสีเกา (ฝ่ายเลขานุการแผน)
- ๒) คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ
- ๓) เกษตรกรต้นแบบและเจ้าของแปลงเรียนรู้

แผนพัฒนา ศพก. อำเภอสีดา จังหวัดศรีสะเกษ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ. ๒๕๖๓			พ.ศ. ๒๕๖๔							
		ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.
๑. การเตรียมการ ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย	๔ ครั้ง	↔			↔		↔		↔		↔	
๑. การพัฒนาศักยภาพ ศพก. การปรับปรุงฐานเรียนรู้												
๑) การจัดการสวนป่าอัมมวโน	๑ ครั้ง			↔								
๒) การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ (ทุเรียน)	๑ ครั้ง				↔							
๓) อาชีพเสริมรายได้ด้านสุสิด (ไก่เนื้อ)	๑ ครั้ง					↔						
๔) อาชีพเสริมรายได้ด้านประมง	๑ ครั้ง						↔					
๕) อาชีพเสริมรายได้ด้านแมลงเศรษฐกิจ (การเลี้ยงผึ้ง)	๑ ครั้ง							↔				
๓. การอบรมเกษตรกร	๓ ครั้ง				↔	↔	↔	↔	↔			
๔. ติดตามประเมินผลและรายงาน - การรายงานความก้าวหน้า - สรุปผลการดำเนินงาน	๔ ครั้ง	↔				↔		↔			↔	

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรของนายเกรียงศักดิ์ นุ้ยสี เกิดจากปัญหาด้านทุนการผลิตที่สูง การพึ่งพาสารเคมีในปริมาณมากและผลผลิตไม่แน่นอน จึงมีความตั้งใจปรับเปลี่ยนแนวทางการผลิตโดยใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีทางการเกษตร ได้แก่ การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมโรคพืช การจัดการน้ำด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์ การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพใช้เองเพื่อลดต้นทุนและเพื่อฟื้นฟูดินและลดการใช้สารเคมี ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิต ลดค่าใช้จ่าย และสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

(๑) การจัดการดินและปุ๋ย

มีการตรวจวิเคราะห์ค่ากรด-ด่างในดินและเลือกใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินอย่างเหมาะสม โดยเน้นการผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ใช้เองในแปลงปาล์มน้ำมัน ซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน และปรับปรุงโครงสร้างดินให้เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืชในระยะยาว

(๒) การจัดการน้ำด้วยเทคโนโลยี

มีการติดตั้งระบบน้ำอัจฉริยะและระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบเคลื่อนที่ในแปลงปาล์มน้ำมันและทุเรียน ช่วยประหยัดพลังงาน ลดต้นทุนไฟฟ้า และสามารถให้น้ำสม่ำเสมอในช่วงฤดูแล้ง เป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ไม่มีไฟฟ้าเข้าถึงหรือมีต้นทุนสูง

(๓) การควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภัณฑ์

นำชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มาที่ได้จากสำนักงานเกษตรมาใช้ในการควบคุมเชื้อราในแปลงปาล์มน้ำมันและทุเรียน ช่วยลดการใช้สารเคมี เพิ่มความปลอดภัย และฟื้นฟูระบบนิเวศในแปลงให้มีความสมดุลมากขึ้น โดยมุ่งสู่การทำเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

(๔) การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพผลผลิต

มีการวางแผนจัดการแปลงอย่างเหมาะสม เช่น ปลูกปาล์มน้ำมันด้วยระยะ ๙ x ๙ x ๙ เมตร ตัดแต่งทางใบและเก็บเกี่ยวอย่างถูกวิธี นอกจากนี้ยังทดลองเปรียบเทียบการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินกับวิธีปกติ ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้จริง และมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด

(๕) การลดต้นทุนการผลิต

ดำเนินการลดต้นทุนการผลิตโดยผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพใช้เองเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี และปรับมาใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แทนระบบไฟฟ้าแบบเดิม ช่วยลดค่าใช้จ่ายในระยะยาว นอกจากนี้ยังมีการจัดบันทึกข้อมูลต้นทุนและผลผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์และวางแผนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

๖) การเพิ่มมูลค่าผลผลิต

นายเกรียงศักดิ์ได้พัฒนาการผลิตทุเรียนให้เข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และได้รับการรับรองเรียบร้อยแล้ว ทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตในเชิงการตลาด พร้อมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค นอกจากนี้ยังปลูกพืชสมุนไพรและผักปลอดภัย เช่น ขมิ้นและพริกขี้หนู ที่ได้รับการรับรอง GAP เช่นกัน เพื่อเสริมรายได้และใช้พื้นที่เกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

(๑) การศึกษาหาความรู้ เริ่มจากการเข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงาน และเรียนรู้จากศูนย์วิจัย หน่วยงานราชการ และเครือข่าย ศพก. เพื่อให้เข้าใจแนวทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ และชีวภัณฑ์ควบคุมโรค

(๒) การทดลองใช้ในแปลงจริง ได้แก่ การผลิตปุ๋ยหมักใช้เองในแปลงปาล์มน้ำมัน หรือการติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ในแปลงทุเรียน เพื่อดูผลลัพธ์ในด้านต้นทุนและประสิทธิภาพการผลิต

(๓) การประเมินผลและปรับปรุง ดำเนินการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง โดยจดบันทึกต้นทุน รายได้ และปริมาณผลผลิต เพื่อประเมินว่าเทคโนโลยีนั้นให้ผลคุ้มค่าหรือไม่ หากพบจุดอ่อนจะมีการปรับปรุง เช่น เปลี่ยนสูตรปุ๋ยชีวภาพหรือปรับเวลาให้น้ำให้เหมาะสมกับฤดูกาล

(๔) การขยายผลในพื้นที่แปลงอื่น โดยใช้เทคโนโลยีไปยังแปลงอื่นในพื้นที่ของตน ได้แก่ ขยายการใช้ไตรโคเดอร์มาไปยังแปลงทุเรียนและเชื่อมโยงกับพืชผักสมุนไพรในระบบเกษตรผสมผสาน

(๕) การถ่ายทอดสู่ชุมชน โดยใช้แปลงเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในชุมชน และจัดอบรมร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอสุโขทัย พร้อมพัฒนาเป็นฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรของ ศพก. เช่น หลักสูตรการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน หรือการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในระบบน้ำเกษตร

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

นายเกรียงศักดิ์ นุ้ยสี ได้ประยุกต์ใช้หลักวิชาการในการจัดการแปลงเกษตร โดยเน้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตขึ้นเองร่วมกับปุ๋ยเคมีในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซึมธาตุอาหารของพืช ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว ทั้งนี้ อัตราการใช้ปุ๋ยและช่วงเวลาในการใส่ปุ๋ย จะพิจารณาจากอายุของพืช ความสมบูรณ์ของต้น และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ในสวนปาล์มน้ำมัน มีการปรับปรุงการจัดการโดยใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพจากเศษพืชในสวนและมูลสัตว์ พร้อมเสริมด้วยการใส่ปุ๋ยตามช่วงอายุของต้นปาล์ม เช่น ระยะปลูกใหม่จนถึงเริ่มให้ผลผลิต และระยะให้ผลผลิตเต็มที่ เพื่อให้ต้นปาล์มได้รับธาตุอาหารครบถ้วน ตลอดจนมีการตัดแต่งทางใบ และเก็บเกี่ยวผลผลิตอย่างเหมาะสมเพื่อลดความสูงและเพิ่มคุณภาพผลผลิต สำหรับแปลงทุเรียน มีการเลือกปลูกพันธุ์ที่มีความทนต่อโรค เช่น ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ควบคู่กับการใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา และเห็ดเรืองแสงสีริ้นร์คีเพื่อป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า ลดการใช้สารเคมี และรักษาสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีการติดตั้งระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อควบคุมการให้น้ำให้สม่ำเสมอ ตรงตามความต้องการของพืช โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตและลดปัญหาความเครียดของพืช กระบวนการทั้งหมดมีการจดบันทึกต้นทุนและผลผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและปรับปรุงการผลิตในรอบถัดไป ถือเป็นการทำเกษตรโดยใช้ความรู้และประสบการณ์ควบคู่กับหลักวิชาการอย่างเป็นระบบ

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ปลูกจำนวน ๒๐ ไร่

๑.๒) ทุเรียน พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๓,๐๐๐ ตัว

๒.๒) ปลาตะบูน จำนวน ๕,๐๐๐ ตัว

๓) สิ้นค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) วัว จำนวน ๖ ตัว

๔) สิ้นค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) ผึ้ง จำนวน ๔๐ รัง

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒๐ ไร่ (๕๖๐ ต้น) มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	เป็นเงิน ๗๐๐ บาท
๑.๒) ค่าปุ๋ยเคมี ๖๐ กระสอบ	เป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท
๑.๓) ค่าแรงใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง	เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
๑.๔) ค่าแรงล้างทางปาล์ม	เป็นเงิน ๔๒๐ บาท
๑.๕) ค่าแรงตัดปาล์ม	เป็นเงิน ๓,๘๑๑ บาท
๑.๖) ค่าแรงตนเอง	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท บาท

รวมต้นทุนการผลิต ๑๐,๓๘๑ บาท/ไร่

รายได้ ๓๒,๐๕๑ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน ยางพารา และปลา

เฉลี่ยรายได้วันละ ๑,๖๖๗ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปาล์มน้ำมัน.ทุเรียน.ยางพารา.และปลา.

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๑๑,๖๖๙ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปาล์มน้ำมัน.ทุเรียน.ยางพารา.และปลา.

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๕๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปาล์มน้ำมัน.ทุเรียน.ยางพารา.และปลา.

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

นายเกรียงศักดิ์สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และสร้างรายได้อย่างมั่นคงจากแปลงเกษตร ทั้งในสวนปาล์มน้ำมันและทุเรียน พร้อมพัฒนาทักษะการจัดการเกษตรสมัยใหม่ เช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ การผลิตปุ๋ยใช้เอง และการจัดบันทึกต้นทุนการผลิต ทำให้สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงสามารถเรียนรู้และนำเทคโนโลยีที่ใช้ในแปลงต้นแบบไปปรับใช้ในพื้นที่ของตน เช่น การใช้ชีวภัณฑ์แทนสารเคมี การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และการวางระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งช่วยลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต และส่งเสริมความปลอดภัยด้านอาหารในชุมชน

๓) ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

กิจกรรมของศพก. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ และสร้างรายได้หมุนเวียนจากการจำหน่ายผลผลิตปลอดภัยในชุมชน ทำให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนและระดับชุมชนอย่างยั่งยืน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

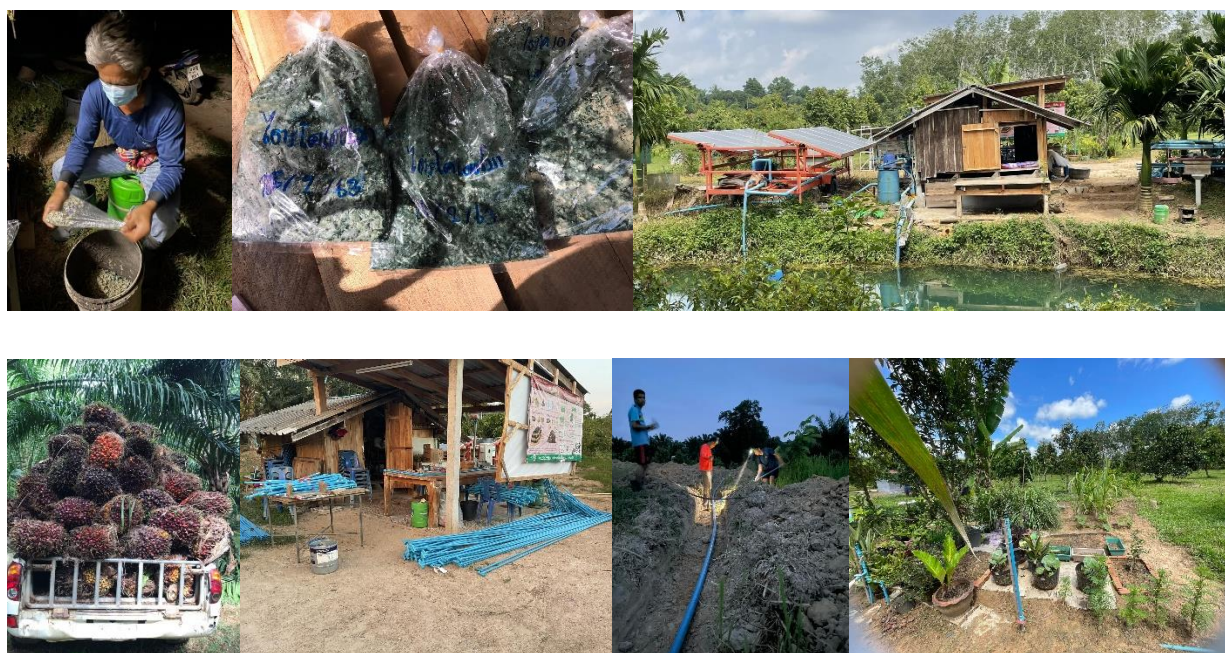
การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรในแปลงของนายเกรียงศักดิ์ นุ้ยสี มีส่วนสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการติดตั้งระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อลดการใช้พลังงานไฟฟ้า การผลิตและใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี ช่วยลดการชะล้างสารเคมีลงสู่ดินและแหล่งน้ำ รวมทั้งมีการใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา แทนสารเคมีในการป้องกันโรคพืช ซึ่งลดสารตกค้างและรักษาสมดุลของจุลินทรีย์ในดิน ส่งผลให้ระบบนิเวศในพื้นที่ฟื้นตัวดีขึ้นและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทั้งในแปลงเกษตรและชุมชนโดยรอบ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ประเด็นการอนุรักษ์	รายละเอียดกิจกรรมใน ศพก.	ผลที่เกิดขึ้น
๑) ลดการใช้สารเคมีในแปลงเกษตร	ใช้ชีวภัณฑ์ เช่น ไตรโคเดอร์มา ในการควบคุมโรค	ลดสารตกค้างในดินและน้ำ ปกป้องความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต
๒) ลดการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิง	ติดตั้งระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ในแปลงทุเรียน	ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ใช้พลังงานสะอาด

ประเด็นการอนุรักษ์	รายละเอียดกิจกรรมใน ศพก.	ผลที่เกิดขึ้น
๓) พื้นฟูดินด้วยการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ	ผลิตและใช้ปุ๋ยหมักจากกากที่เหลือจากการสกัดน้ำมันปาล์ม มูลสัตว์ วัสดุเศษเหลือในครัวเรือน	เพิ่มอินทรีวัตถุในดิน รักษาสสมดุลจุลินทรีย์ในดิน
๔) ลดการใช้น้ำด้วยระบบให้น้ำอย่างเหมาะสม	ควบคุมปริมาณน้ำตามความต้องการของพืช	ประหยัดน้ำ ลดปัญหาน้ำขังหรือดินแน่น
๕) ส่งเสริมระบบเกษตรแบบผสมผสานและหมุนเวียน	เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชหลากหลายชนิด	เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาทรัพยากร

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีความรู้และความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ตำบลนาเมืองเพชรเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังตระหนักถึงข้อจำกัดด้านน้ำในช่วงฤดูแล้ง จึงได้ประยุกต์ใช้ระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ในแปลงทุเรียน และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ในสวนปาล์ม เพื่อลดต้นทุนและฟื้นฟูสภาพดิน ความรู้เหล่านี้ถูกนำมาใช้ในการวางแผนการผลิต การเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม และการจัดระบบการเรียนรู้ภายในศูนย์ฯ ซึ่งสามารถตอบสนองต่อสภาพพื้นที่และถ่ายทอดต่อเกษตรกรในชุมชนได้อย่างเหมาะสม

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ มีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเป็นวิทยากรในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยภายใน ศูนย์ฯ เป็นแหล่งศึกษาดูงานทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเฉพาะในเรื่องระบบน้ำอัจฉริยะที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาเป็นแปลงต้นแบบ

บทบาทของนายเกรียงศักดิ์ในฐานะวิทยากรประกอบด้วย:

- วิทยากรด้านบัญชี ภายใต้โครงการของหน่วยงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดตรัง โดยทำหน้าที่เป็นครูบัญชีอาสา ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุน
- วิทยากรด้านระบบน้ำอัจฉริยะ โดยสาธิตการติดตั้งและบริหารจัดการระบบน้ำแสงอาทิตย์ในแปลงไม้ผล เช่น ทุเรียน พร้อมบรรยายภาคสนามให้แก่ผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงาน
- วิทยากรถ่ายทอดความรู้ในแปลงเรียนรู้ เช่น การจัดการสวนปาล์มน้ำมันและทุเรียน การปลูกพืชสมุนไพร (ขมิ้นชัน) รวมถึงการทำปุ๋ยหมักและการปลูกพริกไทยในระบบเกษตรผสมผสาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาใกล้ชิดแก่เกษตรกรในพื้นที่ ทั้งในเรื่องการจัดการแปลงปลูก การดูแลพืชเศรษฐกิจ เช่น ปาล์มน้ำมันและทุเรียน ตลอดจนการจัดการต้นทุนการผลิต และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

การให้คำปรึกษาดำเนินการผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่:

- ๑) การให้คำแนะนำแบบตัวต่อตัวในพื้นที่สวนของเกษตรกร โดยลงพื้นที่จริงร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
- ๒) การเปิดศูนย์เรียนรู้ให้เป็นจุดรับเรื่องปัญหาทางการเกษตร เช่น ปัญหาโรคพืช ศัตรูพืช น้ำแล้ง การจัดการดิน และการขอคำแนะนำเรื่อง GAP หรือระบบน้ำ
- ๓) การเป็นพี่เลี้ยงแก่เกษตรกรรุ่นใหม่ โดยให้คำปรึกษาต่อเนื่องทั้งก่อนและหลังเริ่มกิจกรรม เช่น การแนะนำเรื่องสายพันธุ์ การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ การบริหารจัดการทำบัญชีครัวเรือน

ศูนย์ฯ ยังเป็นแหล่งรวมปัญหาในพื้นที่เพื่อส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หากเป็นประเด็นเชิงระบบหรือเชิงนโยบาย เช่น ปัญหาคุณภาพน้ำ หรือตลาดจำหน่ายผลผลิต

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารและวิชาการเกษตรอย่างต่อเนื่องผ่านบทบาทของเกษตรกรต้นแบบและเจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยดำเนินการทั้งในเชิงรับและเชิงรุก ได้แก่

- ๑) เป็นวิทยากรบรรยายถ่ายทอดความรู้ ด้านบัญชีครัวเรือน การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน และระบบน้ำอัจฉริยะในกิจกรรมอบรมเกษตรกรผู้นำ โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่าย ศพก. รวมถึงงานศึกษาดูงานจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- ๒) เผยแพร่ข้อมูลผ่านกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ เช่น Field Day และการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในแปลงจริง ซึ่งเกษตรกรสามารถซักถามข้อมูลเชิงวิชาการ และรับคำปรึกษาแบบตัวต่อตัวได้
- ๓) รวบรวมและนำเสนอข้อมูลสถานการณ์การผลิต เช่น ปัญหาการใช้ปุ๋ยเคมี ปริมาณผลผลิตส่งผลต่อระบบน้ำ หรือการระบาดของโรคพืช เพื่อนำเสนอแก่สำนักงานเกษตรอำเภอในการประชุมเชิงนโยบาย
- ๔) ใช้แปลงเรียนรู้เป็นพื้นที่สาธิตวิชาการ ด้านการผลิตพืช เช่น การปลูกปาล์มน้ำมัน การปลูกพืชสมุนไพร การปลูกทุเรียนตามมาตรฐาน GAP การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ การบริหารจัดการแสงและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมและประสบการณ์จริงมาถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในพื้นที่ โดยใช้แปลงเรียนรู้ของตนเองเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม เช่น การเรียนรู้ด้านระบบน้ำอัจฉริยะ การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ และการจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐาน GAP รวมถึงการจัดการสวนปาล์มน้ำมันเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต มีการจัดกิจกรรมอบรมให้แก่เกษตรกรผู้นำ และประชาชนในชุมชนใกล้เคียงรวมถึงหน่วยงานที่เข้ามาศึกษาดูงาน โดยหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม เกษตรกรจำนวนหนึ่งได้นำแนวทางการจัดการน้ำและการใช้ปุ๋ยชีวภาพไปใช้ในแปลงของตนเอง ทำให้สามารถลดต้นทุนได้อย่างเป็นรูปธรรม และเพิ่มคุณภาพผลผลิต นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับตำบล โดยเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมการเรียนรู้กลับไปถ่ายทอดต่อยังกลุ่มของตนเอง เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมในวงกว้างมากขึ้นในชุมชน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเสนาในการจัดกิจกรรม Field Day การพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น การใช้ระบบน้ำอัจฉริยะในสวนไม้ผล และการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพในแปลงปาล์มน้ำมัน การเป็นวิทยากรในกิจกรรมอบรมเกษตรกรผู้นำและเกษตรกรทั่วไป ภายใต้โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบของ ศูนย์เครือข่าย ศพก. ร่วมกับหน่วยงานเช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง และสำนักงานเกษตร จังหวัดสนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ โดยให้คำปรึกษาในการจัดการแปลง GAP การลดต้นทุนการผลิต และการพัฒนาคุณภาพผลผลิต เช่น ทุเรียนและปาล์มน้ำมัน และใช้พื้นที่ศูนย์เรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน สำหรับกิจกรรมศึกษาดูงาน การสาธิตเทคโนโลยี และการเผยแพร่ข้อมูลวิชาการ เช่น ระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ และการจัดการธาตุอาหารตามสภาพพื้นที่

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) วางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์ ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอและเครือข่ายเกษตรกร เพื่อให้กิจกรรมภายในศูนย์ตอบโจทย์ปัญหาในพื้นที่และสอดคล้องกับฤดูกาลผลิต

๒) บริหารจัดการกิจกรรมภายในศูนย์ เช่น การจัดอบรม การสาธิตเทคโนโลยี การจัดทำแปลงเรียนรู้ และการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในชุมชน

๓) ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการเกษตร ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร เช่น การจัดการสวนปาล์มน้ำมันอย่างมีคุณภาพ การจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐาน GAP การติดตั้งระบบน้ำอัจฉริยะ และการจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔) เป็นตัวแทนของเกษตรกรในระดับอำเภอ เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อสะท้อนปัญหาในพื้นที่ เสนอแนวทางแก้ไข และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน มีความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเกษตรกรรมในชุมชน ผ่านบทบาทประธานศูนย์เรียนรู้ฯ โดยได้นำความรู้และประสบการณ์จากแปลงเกษตรของตนเองถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ช่วยให้หลายครัวเรือนสามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่ดีขึ้น เช่น การใช้ระบบน้ำอัจฉริยะ การทำปุ๋ยหมักใช้เอง และการจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐาน GAP

สิ่งที่ภาคภูมิใจที่สุดคือ การที่เกษตรกรในชุมชนเกิดความตื่นตัวและเริ่มเปลี่ยนแนวทางการทำเกษตรไปในทางที่ดีขึ้น เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ขยายผลสู่กลุ่มอื่น ๆ ทำให้เห็นถึงพลังของการพัฒนาที่เริ่มต้นจากพื้นที่เล็ก ๆ และเติบโตอย่างต่อเนื่องในระดับชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ทางการ ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอเสลภูมิ จังหวัดตรัง ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ วางแผนและขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การอบรมถ่ายทอดความรู้ การจัดทำแปลงเรียนรู้ การจัดกิจกรรม Field Day และเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมในระดับจังหวัด

ในรูปแบบไม่เป็นทางการ เป็นที่ยอมรับของเกษตรกรในชุมชนในฐานะ “พี่เลี้ยง” หรือ “ที่ปรึกษา” ด้านการเกษตร โดยเกษตรกรมักเข้ามาขอคำแนะนำในเรื่องการปลูกปาล์มน้ำมัน การจัดการสวนทุเรียน การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ และระบบน้ำอัจฉริยะ ทั้งยังเปิดบ้านและแปลงเกษตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดเวลา ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในชุมชนและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรในพื้นที่

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

นายเกรียงศักดิ์ นุ้ยสี แสดงออกถึงความเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง โดยสละพื้นที่สวนของตนเองเป็นแปลงเรียนรู้ เปิดให้หน่วยงานราชการ เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไปเข้ามาศึกษาดูงานโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งอุทิศเวลาและทรัพยากรส่วนตัวในการจัดทำระบบสาธิต เช่น ระบบน้ำอัจฉริยะ แปลงปุ๋ยหมักชีวภาพ และการจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐาน GAP เพื่อให้ผู้อื่นสามารถนำแนวทางไปปรับใช้ได้จริง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นวิทยากรจิตอาสาในกิจกรรมอบรมและให้คำปรึกษาด้านเกษตร โดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรรายอื่นมีความรู้ มีรายได้ และสามารถพึ่งตนเองได้ในระยะยาว ถือเป็นแบบอย่างของการมีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ลงมือทำจริง เรียนรู้ไม่หยุด แบ่งปันไม่สิ้นสุด” สะท้อนแนวคิดการทำงานของเกษตรกรต้นแบบที่ไม่เพียงแต่มุ่งมั่นปฏิบัติจริงในแปลงเกษตร แต่ยังแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และพร้อมแบ่งปันประสบการณ์แก่ผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งต่อตนเองและชุมชนโดยรอบ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายเกรียงศักดิ์ น้อยสี	ประธาน ศพก. อำเภอเสนา (เกษตรกรต้นแบบ)
๒. นางสาวตียา ก้องคำ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๓. ว่าที่ร้อยตรีวิหพงษ์ ขำวิชา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายไกรนรา รัตนบุรี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๕. นายเกษญา บัวทอง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๖. นางสาวศัลยา มานะกล้า	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๗. นายณัฐพงศ์ ปล้องอ่อน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ดำเนินการโดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกในลักษณะกึ่งทางการ พร้อมบันทึกภาพ/วิดีโอ กรอแบบฟอร์มที่กำหนด และใช้การสังเกตพฤติกรรมในพื้นที่จริงควบคู่กับการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ศพก.

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

การดำเนินการถอดบทเรียนในพื้นที่พบอุปสรรคสำคัญคือ สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย โดยเฉพาะช่วงฝนตกต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลจากกิจกรรมภาคสนามได้ครบถ้วน เช่น การสังเกตการสาธิตหรือการดำเนินกิจกรรมในแปลงเรียนรู้บางช่วงต้องเลื่อนหรือยกเลิก อีกทั้งการเดินทางเข้าสวนของเจ้าหน้าที่และคณะทำงานก็เต็มไปด้วยความยากลำบาก

ข้อเสนอแนะ ควรมีการวางแผนสำรอง เช่น การเตรียมข้อมูลย้อนหลัง ภาพถ่าย/วิดีโอจากกิจกรรมที่ผ่านมา หรือประสานเจ้าของแปลงเพื่อเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่อากาศเหมาะสม รวมถึงพิจารณาการถอดบทเรียนในช่วง

ฤดูแล้งหรือฤดูที่มีกิจกรรมในแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และสะท้อนข้อเท็จจริงของพื้นที่มากที่สุด

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

